

Țările vecine de la Sud, în special Libia, inclusiv aspecte umanitare

Rezoluția Parlamentului European din 10 martie 2011 referitoare la vecinătatea sudică, în special Libia

Parlamentul European,

- având în vedere Rezoluția din 1 martie 2011 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (AGONU) prin care s-a suspendat cu unanimitate de voturi calitatea Libiei de membru al Consiliului Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului (UNHRC),
 - având în vedere Rezoluția nr. 1970/2011 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CSONU) din 26 februarie 2011,
 - având în vedere Decizia din 28 februarie 2011 a Consiliului prin care se pune în aplicare rezoluția CSONU și se impun măsuri restrictive suplimentare asupra persoanelor responsabile pentru reprimarea violentă a populației civile din Libia,
 - având în vedere Rezoluția UNHRC S-15/2 adoptată la 25 februarie 2011,
 - având în vedere suspendarea la 22 februarie 2011 a negocierilor privind Acordul-cadru UE-Libia,
 - având în vedere recente declarații ale Înaltului Reprezentant, Catherine Ashton, referitoare la Libia și la nordul Africii,
 - având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Libia, în special Rezoluția din 17 iunie 2010 referitoare la execuțiile din Libia¹, precum și Recomandarea sa din 20 ianuarie 2011 referitoare la negocierile în curs privind Acordul-cadru UE-Libia²,
 - având în vedere Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 și Protocolul din 31 ianuarie 1967 privind statutul refugiaților,
 - având în vedere Carta africană privind drepturile omului și popoarelor și protocolul la aceasta referitor la instituirea unei Curți africane a drepturilor omului și popoarelor, ratificate de Libia la 26 martie 1987, respectiv la 19 noiembrie 2003,
 - având în vedere articolul 110 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât, în cursul manifestațiilor care au avut loc recent în diverse țări arabe din Africa de Nord și Orientul Mijlociu, s-a cerut abolirea regimurilor totalitare și realizarea de reforme politice, economice și sociale și s-au revendicat libertatea, democrația și condiții mai bune de trai pentru cetățeni; întrucât protestele masive din numeroase țări arabe au demonstrat că regimurile autoritare și nedemocratice nu pot garanta în mod credibil stabilitatea și valorile democratice care stau la baza parteneriatelor economice și politice;

¹ Texte adoptate, P7_TA(2010)0246.

² Texte adoptate, P7_TA(2011)0020.

- B. întrucât protestele împotriva regimului libian au început în orașul Benghazi la 15 februarie 2011 și s-au extins în toată țara, ajungând până la Al Bayda, Al-Quba, Darnah și Az Zintan, iar manifestanții au preluat controlul asupra unui număr important de orașe, în special în estul Libiei;
- C. întrucât protestatarii au fost țintele unor atacuri de o violență fără precedent din partea regimului Gaddafi, care a utilizat forțele armate, milițiile și mercenarii libieni și mercenari străini pentru a reprimă cu violență protestele, inclusiv prin utilizarea fără discernământ a mitralierelor, a lunetiștilor și a avioanelor și elicopterelor de război împotriva populației civile; întrucât acest lucru a avut drept consecință creșterea drastică a numărului de morți și rănirea și arestarea unui număr mare de persoane;
- D. întrucât reacțiile violente și brutale ale regimului împotriva populației libiene au condus nu numai la un număr mare de dezertări, ci și la demisia unor membri ai regimului;
- E. întrucât, potrivit UNHRC, peste 200 000 de persoane au părăsit Libia în ultimele zile în țări învecinate, precum Tunisia, Egipt și Niger, în timp ce sute de mii de refugiați și lucrători străini luptă cu disperare să scape de acest conflict sau să părăsească Libia; întrucât această situație creează o urgență umanitară care necesită o reacție rapidă din partea UE;
- F. întrucât, în urma adoptării prin consens a unei rezoluții privind situația drepturilor omului din Libia de către UNHRC, în cadrul celei de-a 15-a sesiuni speciale din 25 februarie 2011, care condamnă încălcările grave și sistematice ale drepturilor omului comise în Libia și atrage atenția asupra faptului că unele dintre acestea pot fi considerate crime împotriva umanității, AGONU a decis la 2 martie 2011 să suspende statutul Libiei de membru al UNHRC, așa cum a fost recomandat chiar de Consiliu;
- G. întrucât, ca reacție la rezoluția CSONU privind Libia din 26 februarie 2011, în care se afirmă că situația din această țară ar putea face obiectului unui proces la Curtea Penală Internațională (CPI), procurorul CPI a deschis la 3 martie 2011 o anchetă pentru a cerceta presupusele crime împotriva umanității comise în Libia, inclusiv de Muammar al-Gaddafi și membrii regimului său; întrucât Rezoluția 1970 a CSONU impune un embargo asupra armelor împotriva Libiei și o interdicție de călătorie și a înghețare a bunurilor împotriva familiei Gaddafi și a regimului, autorizând în același timp statele membre ale ONU să confisce și să elimine echipamentele militare interzise;
- H. întrucât decizia Consiliului din 28 februarie 2011 impune măsuri restrictive suplimentare, în special o interdicție asupra eliberării de vize și o înghețare a bunurilor împotriva persoanelor responsabile de represaliile violente asupra populației civile din Libia, punând astfel în aplicare rezoluția CSONU privind Libia din 26 februarie 2011;
- I. întrucât, de la începutul revoltei, o serie de lideri din lumea întreagă au solicitat în repetate rânduri Colonelului Gaddafi să demisioneze;
- J. întrucât, la 22 februarie 2011, Liga Arabă a suspendat Libia, iar, la 3 martie 2011, secretarul său general a declarat că Liga ar putea sprijini stabilirea unei zone de excluziune aeriană în Libia, în cooperare cu Uniunea Africană, dacă luptele vor continua în Libia;
- K. întrucât, într-o declarație din 5 martie 2011, Consiliul național de tranziție a solicitat

comunității internaționale „să își îndeplinească obligațiile de a proteja poporul libian împotriva oricăror alte acte de genocid și crime împotriva umanității fără intervenție militară directă pe solul libian”;

- L. întrucât, cu efect din 22 februarie 2011, UE a suspendat negocierile în curs privind Acordul-cadru UE-Libia și toate contractele de cooperare cu Libia;
 - M. întrucât o Africă de Nord democratică, stabilă, prosperă și pașnică prezintă un interes esențial pentru UE; întrucât recente evenimente din Libia, Egipt și Tunisia au subliniat necesitatea urgentă de revizuire a politicii externe a UE față de regiunea mediteraneeană;
 - N. întrucât se preconizează că, în reuniunea extraordinară de vineri, 11 martie 2011, Consiliul European va examina în detaliu raportul Înalțului Reprezentant și al Comisiei privind adaptarea rapidă a instrumentelor UE și raportul Înalțului Reprezentant privind sprijinul acordat proceselor de tranziție și transformare,
1. își exprimă solidaritatea cu poporul libian, în special cu tinerii libieni care au reprezentat forța motrice a democrației și schimbării, salută curajul și hotărârea lor și sprijină cu tărie aspirațiilor lor democratice, economice și sociale legitime;
 2. condamnă cu cea mai mare determinare cazurile evidente și sistematice de încălcare a drepturilor omului în Libia, în special represaliile violente conduse de regimul Gaddafi împotriva protestanților pro democrație, a jurnaliștilor și a militanților pentru drepturile omului; regretă profund pierderea unui număr considerabil de vieți omenesti și numărul ridicat de răniți în urma acestor represalii; transmite condoleanțe familiilor victimelor; condamnă incitarea la violență împotriva populației civile, exprimată clar în declarațiile lui Muammar al-Gaddafi și ale fiului său, Saif al-Islam, cei mai înalți reprezentanți ai regimului;
 3. solicită abolirea imediată a regimului dictatorial brutal al colonelului Gaddafi și îl invită pe acesta să își dea imediat demisia pentru a preveni alte vărsări de sânge și a permite realizarea unei tranziții politice pașnice; invită autoritățile libiene să pună imediat capăt violențelor și să permită o rezolvare pașnică a situației, respectând astfel aspirațiile legitime ale poporului libian; invită autoritățile libiene să respecte drepturile omului și dreptul internațional în materie, să ridice toate restricțiile asupra libertății de exprimare, inclusiv pe internet, și să permită accesul imediat al observatorilor independenți ai drepturilor omului și al presei internaționale pe teritoriul libian;
 4. sprijină în totalitate Rezoluția 1970 a CSONU, care condamnă încălcările grave și sistematice ale drepturilor omului comise în Libia și în care se solicită ca situația din această țară să facă obiectul unui proces la Curtea Penală Internațională (CPI), impunând în același timp un embargo asupra armelor împotriva Libiei și o interdicție de călătorie și a înghețare a bunurilor familiei lui Muammar al-Gaddafi; subliniază că autorii atacurilor împotriva populației civile sunt răspunzători în conformitate cu dreptul penal internațional și că trebui aduși în fața justiției, impunitatea neputând fi acceptată; sprijină cu tărie deschiderea de către procurorul CPI a unei anchete pentru a cerceta presupusele crime împotriva umanității comise de Muammar al-Gaddafi și de membri ai regimului său;
 5. constată că UE a fost prima care a aplicat sancțiunile impuse de CSONU și că măsurile UE merg chiar mai departe, impunând sancțiuni separate; salută decizia Consiliului de a

interzice comerțul cu Libia de echipamente care ar putea fi utilizate pentru acțiuni represive interne, precum și extinderea listei persoanelor vizate de măsurile de înghețare a bunurilor și de interzicere a eliberării de vize; solicită o evaluare constantă a eficienței sancțiunilor;

6. subliniază că orice măsuri ar trebui să acopere toate activele libiene, inclusiv fondurile suverane gestionate de Autoritatea Libiană de Investiții; solicită ca înghețarea activelor să includă și veniturile din vânzările de gaze naturale și de petrol; invită Consiliul și statele membre să facă publice toate detaliile privind activele înghețate; salută, în acest context, dezbaterile privind sancțiuni suplimentare impuse de UE, inclusiv înghețarea activelor societăților libiene care au legături cu regimul Gaddafi;
7. salută decizia Consiliului din 28 februarie 2011 de a impune Libiei un embargo la importurile de armament, muniție și echipamente similare; invită Consiliul, în acest sens, să verifice dacă s-au înregistrat încălcări ale Codului de conduită al UE cu privire la exporturile de armament și să adopte măsuri mai stricte pentru a asigura respectarea dispozițiilor codului de către toate statele membre; invită Înalțul Reprezentant să analizeze opțiunea de a impune un embargo aerian și naval utilizând forțe PSAC;
8. sprijină pe deplin decizia UNHRC de a trimite o comisie internațională independentă de anchetă în Libia care să investigheze încălcărilor dreptului internațional al drepturilor omului și se declară în favoarea deciziei AG a ONU din 2 martie 2011 de a suspenda calitatea de membru a Libiei al UNHRC;
9. solicită UE și comunității internaționale să ia toate măsurile pentru a-l izola complet pe Gaddafi și regimul său, la nivel național și internațional;
10. subliniază că UE și statele sale membre trebuie să-și onoreze responsabilitatea de a proteja, pentru a salva civilii libieni de atacuri armate la scară largă; subliniază că niciuna dintre opțiunile prevăzute în Carta ONU nu poate fi exclusă; invită Înalțul Reprezentant și statele membre să fie pregătite pentru o eventuală decizie a CS al ONU privind măsuri suplimentare, inclusiv posibilitatea instituirii unei zone de excluziune aeriană pentru preîntâmpina astfel un atac împotriva populației civile din partea guvernului; subliniază că orice măsuri aplicate de UE și de statele sale membre ar trebui să respecte mandatul ONU și să se bazeze pe coordonarea cu Liga Arabă și cu Uniunea Africană, încurajând ambele organizații să coordoneze eforturile internaționale;
11. invită Vicepreședintele Comisiei/Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate să stabilească legături cu Consiliul național de tranziție și să înceapă procesul de oficializare a acestora astfel încât să încurajeze o tranziție către democrație, asigurând implicarea unui spectru larg de reprezentanți ai societății libiene și să acorde mai multe drepturi femeilor și minorităților în procesul de tranziție, precum și să sprijine acțiunile CNIT în zonele eliberate, pentru a ușura situația grea a populației și a asigura acesteia minimul necesar, inclusiv asistența medicală;
12. îndeamnă UE să contribuie la reformele democratice și la instaurarea statului de drept și a instituțiilor acestuia în Libia prin oferirea de sprijin în dezvoltarea presei libere și a organizațiilor independente ale societății civile, mai ales partidele politice, pentru a permite organizarea de alegeri libere în viitor;
13. se declară profund îngrijorat de criza umanitară accentuată, dat fiind că peste 200 000 de

persoane se refugiază din calea violențelor din Libia, multe dintre acestea fiind blocate la frontiera Libiei cu Tunisia, iar altele în tabere de refugiați din Tunisia, Egipt sau Niger; invită actualele și viitoarele autorități libiene să permită accesul în țară al organizațiilor umanitare și să garanteze siguranța personalului acestora;

14. încurajează Consiliul, Comisia și Înalțul Reprezentant să furnizeze toate resursele financiare și umane necesare pentru a favoriza o operațiune umanitară internațională energetică, în sprijinul UNHRC și al altor agenții umanitare pentru a acorda protecție și asistență de urgență persoanelor aflate în dificultate; salută măsurile luate și fondurile alocate până în prezent de Comisarul Georgieva și de ECHO, precum și asistența umanitară furnizată de anumite state membre pentru a soluționa această criză; face un apel către UE și statele sale membre să furnizeze avioane și ambarcațiuni pentru repatrierea sau reamplasarea migranților, solicitanților de azil sau a refugiaților libieni, respectând dreptul internațional și legislația relevantă a Uniunii, și să acorde un sprijin financiar, la solicitarea comună a UNHRC-OIM (Organizația Internațională pentru Migrație) din 3 martie 2011;
15. invită Comisia să se asigure că toate măsurile necesare, inclusiv de natură financiară, umană sau tehnică, sunt luate pentru a garanta o reacție adecvată a UE în caz de mișcări masive de imigranți, în conformitate cu articolul 80 din TFUE;
16. reamintește că, în strategia comună UE-Africa din 2007, liderii africani și din UE s-au angajat să ia măsurile necesare pentru a asigura investigarea și repatrierea bunurilor ilicite, inclusiv a fondurilor; îndeamnă statele membre să acționeze în conformitate cu Convenția ONU împotriva corupției, pentru a asigura restituirea viitoare a activelor înghețate către poporul libian; subliniază că este necesară o acțiune coordonată a UE pentru a îngheța activele deținute în Europa de Gaddafi și de familia acestuia și de colaboratorii săi cunoscuți sau aflate în instituții financiare europene ce operează în paradisuri fiscale, pentru a se asigura astfel că băncile din UE respectă cerințele de diligență necesară cu privire la orice fonduri potențial ilicite transferate din Libia;
17. subliniază că activitățile întreprinse de mercenari sunt o amenințare la adresa păcii și securității internaționale și o crimă împotriva umanității și că, prin urmare, acestea trebuie eliminate; invită Consiliul și Înalțul Reprezentant să descurajeze cu hotărâre orice guverne de la a trimite mercenari, personal militar sau echipamente militare în sprijinul reprimării poporului libian de către regimul Gaddafi;
18. salută reuniunea unui Consiliu European extraordinar privind evoluțiile din Libia și din vecinătatea de sud, ce va avea loc la 11 martie 2011; invită Înalțul Reprezentant și statele membre să elaboreze o strategie coerentă și cuprinzătoare de răspuns umanitar și politic la situația din Libia;
19. invită Înalțul Reprezentant să inițieze pregătirile pentru implicarea UE și sprijinirea vecinătății de sud, cu referire specifică la instituirea statului de drept, a guvernării eficiente și a condițiilor constituționale și electorale pentru regimuri democratice stabile, pluraliste și pașnice în regiune; solicită Înalțului Reprezentant să facă uz pe deplin de toate instrumentele financiare externe ale UE;
20. consideră că schimbările de natură revoluționară ce au avut loc în Africa de Nord și în Orientul Mijlociu indică faptul că impactul pozitiv al UE asupra regiunii și credibilitatea sa în zonă vor depinde de capacitatea sa de a duce o politică externă comună coerentă,

principală și favorabilă noilor forțe democratice; repetă solicitarea sa ca UE să-și revizuiască politica de sprijinire a democrației și a drepturilor omului pentru a crea un mecanism de aplicare a clauzei referitoare la drepturile omului în toate acordurile încheiate cu țările terțe;

21. reiterează solicitarea sa de a fi implicat mai îndeaproape în activitatea grupului de lucru ce coordonează reacția UE la criza din Libia și din alte regiuni mediteraneene;
22. subliniază din nou faptul că evenimentele din Libia și din alte țări din regiune au evidențiat nevoia urgentă de a dezvolta politici și instrumente mai ambițioase și mai eficiente, precum și de a consolida susținerea lor bugetară pentru a încuraja și sprijini reformele politice, economice și sociale din vecinătatea sudică a UE; subliniază faptul că revizuirea strategică a politicii europene de vecinătate, aflată în desfășurare, trebuie să reflecte evenimentele actuale din Africa de Nord și trebuie să propună metode noi și îmbunătățite pentru a răspunde nevoilor și aspirațiilor popoarelor din regiune; insistă asupra faptului că PEV trebuie să acorde importanță diferită criteriilor legate de independența puterii judecătorești, respectarea libertăților fundamentale, a pluralismului și a libertății presei, precum și de lupta împotriva corupției; solicită o mai bună coordonare cu celelalte politici ale Uniunii referitoare la țările implicate;
23. acceptă ideea conform căreia Uniunea pentru Mediterana trebuie să se adapteze la noile condiții și să reflecte și să acționeze în baza evenimentelor recente, pentru a face propuneri referitoare la cea mai bună modalitate de promovare a democrației și a drepturilor omului în statele sale membre și în regiune, inclusiv în Libia, și la posibilele reforme, pentru ca astfel să-și asigure un rol mai important, mai coerent și mai eficient;
24. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Consiliului de Securitate al ONU și Adunării Generale a acesteia, UNHRC, Ligii Statelor Arabe, Uniunii Africane, Uniunii pentru Mediterana, guvernelor Libiei și ale țărilor învecinate, precum și Consiliului național interimar de tranziție.